

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 596/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Hopferova s.r.o., Bajzova 2, Košice, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní sp. zn. 15Pc/46/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. septembra 2024 domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhol, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal finančné zadosťučinenie 1 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 21. septembra 2023 na okresnom súde návrh na zníženie výživného na plnoletú dcéru ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]). Svoj návrh odôvodnil výrazným znížením jeho príjmov. Sťažovateľ na výzvu súdu predložil 31. októbra 2023 všetky potrebné doklady k doplneniu návrhu na zníženie výživného k plnoletej dcére a 19. januára 2024 požiadal súd o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k protinávru na zvýšenie výživného. Vyjadrenie podal sťažovateľ okresnému súdu 2. februára 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ namieta celkovú dĺžku konania v trvaní približne jedného roka. Podľa jeho názoru od posledného podania už okresný súd vo veci nekonal a do podania ústavnej sťažnosti zostal nečinný. Tvrdil, že vec patrí do bežnej agendy súdov a nemožno hovoriť o právnej a faktickej zložitosti veci, ktorá by mala mať vplyv na dĺžku konania. Argumentoval, že k dĺžke konania neprispel. Rovnako uviedol, že si naďalej plní vyživovaciu povinnosť, ktorá však môže mať vzhľadom na jeho terajšie príjmy pre neho likvidačný charakter. Považoval za neakceptovateľné, aby v právnom štáte boli procesné úkony súdu v časovom rozmedzí siedmich mesiacov. Právna neistota v prioritnej agende súdu mu spôsobuje stres, nepohodlie a postupne zhoršuje jeho životné podmienky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, ak argumenty v ústavnej sťažnosti nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia uplatneného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (IV. ÚS 172/2020).

5. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priesťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Vzhľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (III. ÚS 59/05).

6. Zo samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že ku dňu jej doručenia ústavnému súdu trvá namietané konanie približne jeden rok. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľom predstreté argumenty uvádza, že postup okresného súdu v namietanom konaní nemožno hodnotiť ako optimálny. Sťažovateľ podal návrh na zníženie výživného na plnoletú dcéru 21. septembra 2023. Okresný súd vo veci konal do 2. februára 2024. Od uvedeného dátumu je okresný súd nečinný (teda osem mesiacov). Túto nečinnosť súdu možno považovať za priesťahy v konaní, ktoré však, zohľadňujúc doterajšiu dĺžku samotného namietaného konania, nedosahujú takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení uplatneného základného práva sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu celková dĺžka konania pred okresným súdom je stále v medziach ústavnej akceptovateľnosti, a nie je spôsobilá bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti, resp. indikovať, že namietané konanie by bolo možné považovať za také, v rámci ktorého by intenzita prípadných priesťahov dosahovala úroveň potrebnú na vyslovenie porušenia sťažovateľom uplatneného základného práva.

Aj napriek tomu, že namietaná dĺžka konania v prioritnej agende súdu sa môže zdať neprimeraná, z hľadiska ústavných limitov v danom type konania neprekračuje prípustnú dobu konania. Požiadavka rýchlosti konania vo veciach týkajúcich sa výživného vyplýva z potreby včasnej ochrany práv a záujmov oprávnenej osoby, t. j. osoby, ktorej prináleží právo na výživné.

7. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi uplatneným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia uplatneného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 348/2019).

8. Podľa názoru ústavného súdu je preto v okolnostiach prejednávanej veci potrebné rezultovať, že nejde o nečinnosť okresného súdu, ktorá by mala povahu ústavne relevantných zbytočných prietahov (I. ÚS 194/2023, I. ÚS 413/2023, II. ÚS 309/2024). Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

9. V závere však ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde a v prípade, že nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu bude pokračovať, nemožno v prípade novej ústavnej sťažnosti vylúčiť jej ústavnoprávny rozmer.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu